

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

เตมียะชาดก เนกขัมมะบารมี

ในอดีตกาล ๑ พระราชาพระนามว่า กาลิเกราช ครองราชย์สมบัติ โดยธรรมในกรุงพาราณสี พระองค์ไม่มีโอรสหรือธิดา เมื่อชาวพระนครประชุมกันที่พระลานหลวง จึงทรงให้วิงวอนและบำรุง เทวดาทั้งหลายมีพระจันทร์เป็นต้น แม้ปรารถนาให้ได้โอรสหรือธิดาไม่

ฝ่ายอัครมเหสี พระนามว่าจันทาเทวี เป็นผู้สมบุรณ์ด้วยสีลาจารวัตร ได้สมათานอุโบสถในวันเพ็ญ ด้วยเดชาบุภาพแห่งศีลของพระนาง บันฑุกัมพลศิลาอาสน์ของท้าวสักกะเทวะราช แสดงอาการร้อน และทรงพิจารณาถึงโอรสที่สมควรแก่พระนางก็ทรงเห็นโพธิสัตว์

กาลนั้น พระครุฑของพระนาง เป็นประหนึ่งเต็มไปด้วยแก้ววิเชียร เมื่อพระครุฑครบกำหนด แล้ว ก็ประสูติพระโอรส ซึ่งสมบุรณ์ด้วยบุญลักษณะอันอุดม ได้ทรงขนานพระนามว่า “เตมียกุมาร”

วันหนึ่งพวกราชบุรุษจับโจรมาหน้าที่นั่ง พระราชารับสั่งให้ลงพระอาญาโจรเหล่านั้น โดยให้อา หวายทั้งหนามฟาดและให้อาหอกหลาวเสียบ

พระมหาสัตว์ได้เห็นดังนั้น เกิดความกลัวทั้งสะดุ้ง และทรงจิตอธิษฐานว่า “เราจะทำตนเป็นคนใ้ หูหนวก และง่อยเปลี้ย ไม่ว่าจะมึเรื่องอันใดเกิดขึ้น เราก็จะไม่ละความตั้งใจเป็นอันขาด”

นับแต่นั้นมา พระเตมียก็ทำพระองค์เป็นคนหูหนวกเป็นใบ้ พระราชาและพระมเหสี ทรงมีความ วิตกังวล ตรัสสั่งให้ทดลอง ด้วยอุบายต่าง ๆ ก็ไม่เป็นผล

บรรดาพราหมณ์และขุนนางทั้งหลาย กราบทูลพระราชาว่าพระราชาโอรสเป็นกาลกิณี จะทำให้ บ้านเมืองเดือดร้อน ขอให้พระราชา นำพระโอรสไปฝังที่ป่าช้า พระราชาจึงได้ปฏิบัติดังนี้

นายสารถี จึงนำพระเตมียขึ้นรถเทียมม้า พาไปที่ป่าช้าผิติดิบ เตรียมขุดหลุมจะฝัง พระเตมียกุมาร ประทับอยู่บนราชรถ ทรงรำพึงว่า “บัดนี้เราพ้นจากความทุกข์ว่าจะต้องเป็นพระราชา พ้นความทุกข์ ว่า จะต้องทำบาป เราได้ออดทนมาตลอดเวลา ๑๖ ปี ไม่เคยเคลื่อนไหวร่างกายเลย เราจะลองดูว่า เรายังคงเคลื่อนไหวได้หรือไม่ มีกำลังร่างกายสมบุรณ์หรือไม่” ครั้นรำพึงแล้ว ก็เสด็จลงจากราชรถ ทรงเคลื่อนไหวร่างกาย ทดลองเดินไปมา ก็ทราบว่ามีกำลังร่างกาย สมบุรณ์เหมือนคนปกติ จึงทดลองยก ราชรถ ก็ปรากฏว่าทรงมีกำลังยกราชรถขึ้นกวัดแกว่ง ได้อย่างง่ายดาย จึงทรงเดินไปหานายสารถี

นายสารถีได้ยินและเห็น ก็เกิดความสงสัยจึงเดินมาดูที่ราชรถ ก็ไม่เห็นพระกุมารที่ตนพามา ครั้นเดิน กลับมาพิจารณาพิจารณาพระเตมียอีกครั้งก็จำได้ จึงได้กราบทูลให้พระราชาและพระมเหสีทราบ

๑ศึกษาเพิ่มเติมที่.พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๘ พระสุตตันตปิฎกเล่มที่ ๒๐ ขุททกนิกาย ชาดก ภาค ๒(ฉบับมหาจุฬาฯ)

เมื่อพระราชาและพระมเหสีได้ทรงทราบ ก็ทรงปลื้มปีติยินดี โปรดให้จัดกระบวนไปรับพระเตมีย์ กลับจากป่า

ครั้งนั้นพระเตมีย์ทรงผนวชเป็นฤๅษีแล้ว ประทับอยู่ในบรรณศาลา เมื่อพระบิดาพระมารดาเสด็จ ไปถึงจึงเสด็จมาต้อนรับ พระราชาเห็นพระโอรส เสวยใบไม้ลวกเป็นอาหาร และประทับอยู่ลำพังในป่า จึงตรัสขอให้พระเตมีย์กลับไปครองราชสมบัติ ทรงกล่าวชักชวนให้นึกถึงความสุขสบายต่าง ๆ พระเตมีย์ จึงตรัสตอบว่า "วันคืนมีแต่จะล่วงเลยไป ผู้คนมีแต่ จะแก่ เจ็บและตาย จะเอาสมบัติไปทำอะไร ทรัพย์ สมบัติและความสุขทั้งหลายเอาชนะความตายไม่ได้ อาตมาพ้นจากความผูกพันทั้งหลายแล้ว ไม่ต้องการทรัพย์สมบัติอีกแล้ว"

เมื่อพระราชาได้ยินดังนั้น จึงเห็นประโยชน์อันใหญ่ยิ่ง ในการออกบวช ทรงประสงค์ที่จะละทิ้ง ราชสมบัติออกบวช พระมเหสีและเสนาข้าราชบริพารทั้งปวง รวมทั้งบรรดา ประชาชนทั้งหลายในเมือง พาราณสี ก็พร้อมใจกันออกบวช บำเพ็ญเพียรโดยทั่วหน้ากัน เมื่อตายไปก็ได้ไปเกิดในสวรรค์ พ้นจาก ความผูกพันในโลกมนุษย์ ทั้งนี้เป็นด้วยพระเตมีย์กุมาร ทรงมีความอดทนมีความตั้งใจ อันมั่นคงแน่วแน่ ในการที่ไม่ก่อเวร ทำบาป ทรงมุ่งมั่นอดทน จนประสบผลสำเร็จดังที่หวัง

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
 คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ